

VII. ZMARLI

Kard. Virgilio Noè (1922-2011)

W 90. roku życia zmarł 24 lipca 2011 r. w Rzymie kardynał kurialny, Virgilio Noè, emerytowany archiprezbiter bazyliki watykańskiej. W przeszłości pełnił też funkcję szefa tzw. Fabbrica di San Pietro, czyli warsztatów konserwatorskich tej największej świątyni chrześcijaństwa, oraz papieskiego wikariusza dla państwa watykańskiego.

Na wieść o jego śmierci papież Benedykt XVI przesłał telegram kondolencyjny na ręce siostry zmarłego. Ojciec Święty podkreślił zasługi kard. Noè w dziedzinie liturgii. Przypomniawszy też jego służbę dla Stolicy Apostolskiej najpierw w Komisji Przygotowawczej Soboru Watykańskiego II, a następnie w różnych urzędach Kurii Rzymskiej i zapewnił o gorącej modlitwie za zmarłego.

Virgilio Noè urodził się 30 marca 1922 r. w Zelata di Bereguardo w okolicach Pawii w północnych Włoszech. Po ukończeniu seminarium duchownego przyjął w dniu 11 października 1944 r. w Pawii święcenia prezbiteratu. Po święceniach pracował duszpastersko przez cztery lata z młodzieżą. W 1948 r. został wysłany na studia do Rzymu. Na Uniwersytecie Gregoriańskim studiował historię Kościoła i w 1952 r. uzyskał stopień doktora na podstawie dysertacji *La politica religiosa dei re longobardi*. Po studiach wykładał w seminariach duchownych w Pawii i Tortonie historię Kościoła, patrologię, liturgikę i historię sztuki. W tym czasie był także kierownikiem duchowym w kolegiach św. Augustyna i św. Jerzego oraz przewodniczącym Komisji liturgicznej diecezji pawijskiej. W 1964 r. przeniósł się do Rzymu i pracował w apostołacie liturgicznym na szczęblu Konferencji Episkopatu Włoch. W latach 1964-1968 wykładał historię sztuki w Papieskim Instytucie Liturgicznym „Anselmianum” w Rzymie. 7 maja 1969 r. został mianowany podsekretarzem nowo powstałym Kongregacji Kultu Bożego.

W styczniu 1970 r. ks. Noè został mistrzem papieskich ceremonii i pełnił tę funkcję do 1982 r. wprowadzając w życie soborowe zmiany liturgiczne. Na zdjęciach i materiałach filmowych z tego okresu często pojawia się jego postać u boku sprawujących liturgię papieży Pawła VI, Jana Pawła I i Jana Pawła II. Jako mistrz papieskich ceremonii towarzyszył papieżowi Janowi Pawłowi II m.in. w czasie I wizyty apostołskiej w Polsce w 1979 r.

14 lipca 1975 r. został mianowany podsekretarzem sekcji ds. kultu Bożego w nowo powstałej Kongregacji ds. Sakramentów i Kultu Bożego a 21 października 1977 r. sekretarzem sekcji ds. Kultu Bożego.

W uznaniu dla jego pracy 30 stycznia 1982 r. został mianowany sekretarzem tej Kongregacji. Jednocześnie został wyniesiony do godności arcybiskupiej i otrzymał stolicę tytularną Vancaria. Siedem lat później przeszedł do pracy administracyjnej w Watykanie. Papież Jan Paweł II mianował go w 1991 r. kardynałem-diakonem, a w 2002 r. kardynałem-prezbiterem.

W latach 1993-1996 był przewodniczącym Komisji Kardynałów ds. Papieskich Sanktuariów w Pompei, Loreto i Bari. 24 kwietnia 2002 r. kard. Noè przeszedł na emeryturę.

W czasie pełnienia funkcji sekretarza Kongregacji ds. Sakramentów i Kultu Bożego (1982-1984) oraz Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów (1984-1988) zostały ogłoszone wydania wzorcowe następujących ksiąg liturgicznych: *Ordo Benedictionum* (31 maja 1984), *Caeremoniale Episcoporum* (14 września 1984), *Liturgia horarum. Editio altera typica* (7 kwietnia 1985), *Missae de Beata Maria Virgine* (15 sierpnia 1986) i *Ordo cantus Missae* (22 listopada 1986). W tym czasie Kongregacja wydała następujące dokumenty dotyczące liturgii: *Notyfikacja na temat Komunii św. na rękę* (3 kwietnia 1985), *List do przewodniczących Konferencji Episkopatów o koncertach w kościołach* (5 listopada 1987), *List okólny do przewodniczących Konferencji Episkopatów o przygotowaniu i obchodzeniu świąt paschalnych* (16 stycznia 1988) i *Dyrektorium o celebracjach niedzielnych bez udziału kapłana* (2 czerwca 1988).

Uroczystości pogrzebowe kard. Virgilio Noè odbyły się w bazylice św. Piotra na Watykanie 26 lipca 2011 r. Przewodniczył im Dziekan Kolegium Kardynalskiego kard. Angelo Sodano, który mówił, że zmarły był prawdziwym darem dla Kościoła i wielkim pasterzem. Dziekan Kolegium Kardynalskiego zapewnił, że z uczestnikami liturgii duchowo łączy się papież Benedykt XVI, który w telegramie kondolencyjnym podkreślił, że zmarły w wieku 89 lat hierarcha „dawał wszędzie cenione świadectwo kapłańskiej gorliwości i wierności Ewangelii”. W liturgii pogrzebowej uczestniczył m.in. biskup Pawii, z okolic której kard. Noè pochodził, oraz burmistrz jego rodzinnej miejscowości.

Bp Stefan Cichy

(na podstawie

www.vatican.va/news_services/press/documentazione/documents/cardinali_biografie/cardinali_bio_noe_v_en.html oraz innych stron internetowych i publikacji)